

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor 50 fill. — Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és lapfőnököse:

Dr. Tóth János.

Társ szerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szög 4 kor., minden további szó 4 fill.

Pünkösdre.

F. Az élet lelke a tűz. A nap tüze ontja a légkörbe azt az erőt, mely a szervezetek életét mozgatja és fentartja.

A szellemi életnek is tűz kell, hogy mozoghasson és fenmaradhasson. A lélek lelke is a tűz. Ezt a tüzet pedig az Isten lelke, a Szentlélek hinti a világra.

A hol nem ez a tűz melegíti, hevíti a lelkeket, ott a hidegség borongós köde terjeszti ki fátyolát, melynek dermesztő árnya alatt megfagy a társadalom lelke, a szeretet.

Pedig a társadalom összes bajainak egyetlen oka mindig a szeretet kihülésében rejlett és rejlik. Ha az erőszak legigázta a gyengét, az igazságtalanság elnyomta az igazságot, ha a lelketlenség kizsárolta a szegénységet, ha az erkölcsatlenség meggúnyolta és üldözte az erényt, ha előtérbe tolokodott az egyéni önzés, nagyravágyás és hiúság, háttérbe szorult pedig a közérdek, az iparkodó munka és önzetlen tisztesség, mindez onnét eredt, mivel a hideg lélek légkörében megfagyott a szeretet életfájának egy-egy hajtása.

Ma is, ha az elégedetlen emberek feljajdulnak és hangosan kiáltják: Igazságtalanság van a világon, a gazdagoké az

élet és az élet minden java, a kik nem dolgoznak, a szegényeké a kín, a nyomor és a nyomornak minden terhe, a kik pedig dolgoznak, induljunk ezen hang irányában és ráakadunk az eredetire, kihűlt szíveknek kongó, zürzavaros örvényére.

Itt ebben az örvényben kavargó az elégedetlenség és kitörni készül erőszakosan, rombolón, a pusztítás és enyészet tüzesóváival. Származása talán még törvényes volt, jogos panaszból eredt. Mikor született, akkor tudta még szeretni az igazságot, mely az élet ellentéteinek kiegyenlítésére törekszik. Ámde ezt a szeretetet gonosz szenvedélyek kioltották, tüzet meghamvasztották, a tüztől megfosztott lélek kihűlt, s ennek a kihűlt léleknek el kellett volna pusztulnia, ha a szenvedélyek nem gyújtottak volna benne egy új tüzet, mely most lobogva ég, de már nem melegít, hanem perzsel és emészt, s perzselő lángjait át akarja vetni az egész társadalomra.

Ugyanabban az örvényben, melynek tatóngó szájából az elégedetlen elemek hangjai hallatszanak, kavargó az az önzés is, az a szívtelenség, gőg, kapzsiság, részvétlenség, a kizsároló nyereségvágy az a telhetetlenség, mely ridegen szabja ki a munka kötelességét, de semmit sem akar tudni a munka jogairól. Ennek az

önzésnek is a születése talán még törvényes volt, jogos életérdekekből eredt, szeretet hozta a világra, az a szeretet, mely parancsolja, hogy az ember az anyagi életet fejlessze, a szellemi élet érdekében; az a szeretet, mely a szívnek nagy törvénye gyanánt kimondja, hogy az anyagi jólét javaiban mindenki munkája aránya szerint részesüljön.

De a szenvedélyek ennek a szeretetnek a tüzeit is eloltották a lelkekben, és gyújtottak helyette egy új tüzet, a telhetetlen birvágyét, a sívár önzését, mely lánggal lobog, de ez a láng nem hinti szét az osztó igazságosság világosságát, nem terjeszti a jótékony irgalom melegét, hanem az önérték útjait világítja be, mohón emészt fel a szolgálatába hajtott erőt, s erőlködik, hogy elnyelhesse az életkereset nagy térségein nyüzsgő tömegeket.

Igy alakul meg a mai társadalom, melynek kebelén nagyra nő a socializmus félelmetes hatalma. Ez a hatalom a társadalomnak legelkeseredettebb ellensége. Természetes ennélfogva, hogy a társadalom is ellensége a socializmusnak.

Pedig nem kellene ellenségeknek lenniök. Mert mindakettőnek igazsága van, de hiányzik nálok az a kiegyenlítő erő, mely az igazságukat összeegye-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

Szajass, az utitárs.

Francia humoreszk.

A vasuti fülke egyik szegletében ülő utas, egy finom és rokonszenves ember, kinek arcáról bizonyos erély sugárzik, éppen be akarja tenni a fülke ajtaját.

— Megálljon, kiált egy paraszt, kinek sáros fapapucs van a lábán és hatalmas kosár lóg a karján. — Megálljon; még van itt hely. Én éppen úgy fizetek, mint más. Azért, mert kék blúz van rajtam, nem következik ám, hogy kevesebbet jelentek, mint más ember.

— Teljesen igaza van, — mondá az utas, mialatt segítségére siet az ujonnan érkezőnek.

— Ne nyuljon a kosárhoz, — mondá ez gögösen, — tojás van benne.

Nagy nehezen benyomul, de éppen mikor le akar ülni hirtelen észébe jut valami, kihajol a fülke ablakán és kiált:

— Hé, Máli! Hallod?

— Mi baj? — hallatszik kívülről egy női hang.

— Hé, Máli! Itt vagy?

— Itt. Mit akarsz?

— Ne feledd el behajtani a borjút, mielőtt hűvös lesz. Tudod, hogy a kőd megárt neki.

— Tudom; majd gondom lesz rá.

A paraszt elhagyja az ajtót, aztán ujra észébe jut valami:

— Hé, Máli!

— Mit akarsz már megint?

— Micsoda „megint”? Hát nem beszélhetek hozzád.

— De igen, hanem hát mit akarsz?

— Ha Delar szomszéd eljön a sertésért, hát azt mondod neki, hogy egy fityinget sem engedek, érted? Ráérek még eladni. Egyébként a Trifier is szeretné megvenni. Érted, Máli?

— Igen, értem.

Ezen egész beszélgetés alatt a paraszt folyton beleütöközött kosarával az uri utas arcába anélkül, hogy csak rá is hederített volna, s mindannyiszor visszalődött, valahányszor ez elég szeliden elhárította magától.

A vonat megindul. A paraszt, kinek kétségkívül ismét észébe jutott valami, erősebben kihajol és kiált:

— Hé, Máli!

Hiábavaló minden; Máli nem hallja többé; de a kosár ez alkalommal erősebben beleütöközik

az uri utitárs orrába, aki végre is türelmét veszti. Nem mindenki volna olyan türelmes, mint ő. Ezuttal azonban erősebben visszalökte.

— Az ördögbe! Vigyázzon, hiszen mondtam már, hogy tojás van benne.

— Megengedem, de azért nem kell vele felszántani az arcomat.

— Felszántani, felszántani! Tudja-e, hogy a szántó ember legalább is annyit ért, mint maga. Mit csinálna ön szántó-vető ember nélkül? Azután kicsoda ön tulajdonképen? Igen, én szántó-vető vagyok, s büszkén nevezem magam annak, tudja?

— Annál jobb önre. De üljön le, és hagyjon békében.

— Majd akkor ülök le, ha nekem tetszik. Aztán, hogy hagyjam békében! Hát én kezdtem?

— Bizonyára nem én.

— Igenis maga. Hát lökdösöm én a maga kofferjét. És ön majdnem összetörte a kosaramat. S hozzá még tojás is van benne. Hát magáé az? Mit taszigálja tehát?

— Az Isten szerelmére, üljön le már egyszer és hagyjon békében.

— És ha nem akarok leülni? Talán maga parancsol nekem? Hiszen maga nem szolgabíró

tetné. Ez az összegegyeztető erő pedig a szeretet.

Az a szeretet, melyet az emberi nem megváltásának üdvforrásaiból, Krisztus keresztjének vérpatakából a Szentlélek áraszt a földre. Mihelyt valahol ennek a szeretetnek a tüze fellobog, azonnal szabályos, összhangzó élet keletkezik ott, mint az emberi testszervezetben, a melyben egészséges lélek lakik, mert ez a tűz mindenkit munkára serkent, gazdagot és szegényt, a henyelés vágyát kiégeti a lélekből, mindenkit a komoly és fáradtságos élettörékvések árjába űz, a hol az ember a társadalom hasznos, produktív tagjává lesz.

S ha egyszer megszűnik a gazdag, tehetős emberek henyelése, ha a pénz, születés, rang és állás arisztokraciájának homlokáról is lepereregnek az életérdemek egyetlen forrásának, a verejtéknek cseppei, akkor azonnal lecsillapodik az a tűz, melyet a keményen dolgozó ember szívében az irigység szokott táplálni azok ellen, a kik henyelnek. Minél több a munkás ember valamely társadalomban, annál kevesebb ott az irigy ember.

De ez még nem minden. A szeretetnek az a tüze, melyet a Szentlélek gyújt meg az emberi szívekben, szánalomra gerjeszt mindenkit a nyomor és inség iránt, harcra, küzdelemre lelkesít fel minden oly törekvés ellen, mely az ember erkölcsi méltóságával ellenkezik. Azért, a hol ez a tűz kigyulad, ott a nyomor könnyei felszáradnak és az inség küzdelmének ridegsége megnyhül. A hol ez a tűz hevíti az erkölcsi érzést, ott az életállapotok és az életsors ellentétei között tátongó űrt szerencsésen áthidalja a jóság, a kimélet, elnézés és leereszkedés.

Ott az úr, a muukaadó, nem hajtja túl követeléseit, hanem azokat úgy mérsékli, hogy a cselédnek, a munkásnak jusson mód, idő és alkalom a szükséges pihenésre, a lelki élet igényeinek kielégí-

tésére. Vagyónának bőségéből jólétet terem azok számára, a kik e vagyon fenntartása és gyarapításáért dolgoznak.

A szeretet ezen művei meglepedést szülnek, tiszteltté teszik az igazság szellemétől és a jóság könyörületétől vezérelt tekintélyt, s ennek alapján magát a társadalmi rendet.

Törjön ég felé szíveink fohásza pünkösdi ünnepén, hogy a Szentlélek-isten lelket leheljen a társadalomba, tüzet gyújtson meg benne, mely nem perzsel, nem pusztít, hanem melegít, éltet és életösszhangot hoz létre.

A tavaszi közgyűlés.

Indítvány és ellenindítványok.

Nagy hivatalos apparátust esdített össze a vármegye a f. hó 28-án tartott rendes tavaszi közgyűlésre. Napirenden volt az obstrukciónak elitélése és a kormány iránti bizalom kérdése. Szűlyovszky Gusztáv volt országgyűlési képviselő, a Bánffyánusok gárdájának veterán tagja terjesztette be az erre vonatkozó indítványt, mely szerényen meghűződött a tárgysorozat pótgjegyzékének pontjai között, fontosságához mért illő helyen.

Pont tíz órakor a besereglett megyeiek éljenei jelezték a közgyűlés megnyitását. A terem ekkor már zsúfolásig megtelt, kétszáznál több ember szorongott az asztalok körül és az alacsony karzat boltozata alatt. A megnyitás formalitásai után az elnöklő főispán, dr. Kramolin Viktor, Szűlyovszky Gusztáv indítványát a pótgjegyzék homályából előrántva, a napirend első pontjával kitűzni ajánlotta, a mihez a közgyűlés hozzájárult.

Az indítvány felolvasása után nyomban szót emelt az indítványozó s rövid beszéd kíséretében próbálta indítványát megokolni. Lelkesedés nélkül beszélt s színtelen szavai a berendelt mezei hadakból is nagyon gyenge helyesléseket váltottak ki. Feltűnt, hogy Szell Kálmán nevének említésénél alig egy-két „Éljen” hangzott fel a kormány támogatására összetoborzott táborban. Annál zajosabban eljeneztek a közgyűlés folyamán báró Fejérváry Géza honvédelmi minisztert, a ki a nyitrai vármegyeháza a legnépszerűbb alak.

A nyitramegyei szabadelvű párt hazafias érzületét, ennek a körülménynek a felemlítésével eléggé jellemeztük.

Szűlyovszky beszédének a tartalma különben

az indítvány tárgyából kifolyólag az volt, hogy az ellenzék obstrukciója következtében alkotmányunk sarkalatos jogai veszélyben forognak, gazdasági érdekeink kockára vannak téve, az egész hazai közélet meg van béntva. Mindezen igazságokból azt a következtetést kellett volna levonnia, hogy a törvényhozás összes tényezőinek kötelessége keresni a kibontakozás útját, a mit tőlük a nemzet joggal elvárhat. E helyett ridegen elítelte az obstrukciót és vakbizalmat kért a kormány számára.

Szűlyovszky beszéde alatt az ellenzék sorai is sűrűn megteltek, úgy, hogy mikor dr. Franciscy Lajos az indítvány ellen felszólt, már tekintélyes száma a független bizottsági tagoknak tartotta megszállva a balmezőt. Sajnos, hogy mindnyájan nem várhatták be a szavazást, a vita bezárása előtt sokaknak hivatalos teendőik miatt távoznunk kellett.

Dr. Franciscy abból az alaptételből indult ki, hogy mindazok a nemzeti reformok, melyeket az ellenzék követel, a kiegyezési törvényből folynak. És hogy a kiegyezési törvény hatályát, nemzeti jogaink szempontjából, a hadsereg mind ezideig ki nem terjeszthették, annak oka abban rejlik, mert a szabadelvű párt, mely a Deák-párttól az uralmat átvette, a kiegyezési törvénynek a hadsereg vonatkozó részét végrehajtani komolyan meg nem kísérelte.

Egészen a szabadelvű pártot mulik, hogy a hadsereg kérdésében a kiegyezési törvény végrehajtását illetően, a nemzeti akarat egységes módon meg nem nyilatkozhatik. Ez az oka annak, a miért az ellenzék lecsillapíthatatlanul háborog és a törvényhozás munkája elé akadályokat gördít. Teljes joggal mondja a kormánynak és az őt támogató pártoknak: Ti a kiegyezés híveinek valljátok magatokat, tartásotok tehát hazafias kötelességeknek a kiegyezési törvény becsületes végrehajtását a dualisztikus paritás alapján. Harminchat éven át ezen a téren semmit sem tettetek, ki biztosít minket arról, hogy ezután valamit tenni fogtok?

Miután ezeket az alaptételeket kifejtette, a következő indítványt nyújtotta be:

„Nyitramegyei törvényhatósági közgyűlése, a haza jövője iránti aggodalommal látja a képviselőház több, mint négy havi vitáinak eredménytelenségét, s ugyancsak aggodalommal tölti el, azok a nagy mérvben káros következmények, melyeket a jelen bizonytalan helyzet az ország közgazdasági viszonyaiban előidézhet.

Ennélfogva égető szükségnek tartja, hogy a képviselőháznak és a kormánynak hazafias

reményem. S még ha az volna is, mi köztársaságban élünk, nekem is vannak jogaim.

De minthogy a rázó kocsiiban minden pillanatban ingadozott, hát végre is leült a feleselő paraszt.

Az úri utas, kivesz a zsebéből egy ujságot és teljesen elmerül annak olvasásába.

De ez a csend nincsen kedvére a falusinak, miért is kihívó tekintettel morog:

— No bizony; ha az ember olvasni tud, az még semmit sem bizonyít; annak dacára is semmire való lehet, hiszen a gazemberek mindig olvasnak ujságot, hogy megtudják, vajjon nem fedezték-e fel gaztetteiket. Én nem tudok sem írni, sem olvasni, s mégis kérdezzétek egész járásunkban:

Ismeritek Szájasst? Szájasz a nevem. „Szájasst?” — fogják önnek mondani, — óh igen, hogy ne ismerném. Az a csizmájában is szénát visel. A múlt évben érmet kapott a lúdjaiért.

— Vannak uracsok, akik azt sem tudják, mi a különbség a lúd és kacsa között. Igenis vannak, fogadnék rá, — mondá a paraszt és lopva pislantott az ujság olvasóra.

Az utas, nyilván a hűvös szél következtében szorosan begombolja felöltőjét. A falusi, ki megfigyelte ezt, újra kezd: — No bizony, fel-

öltő! Hát az is valami. A felöltő sokszor nincs is megfizetve. Ha én szabó volnék, minden meg nem fizetett öltönyre ilyen cédulát varrnék: „Hitelbe vásárolt ruha”. Nem volna az helyes? Nézzük csak, ha a svihák nem fizeti ki a kabátját, a szabó nem fizetheti meg a posztót, minek folytán a gyáros sem fizetheti ki a munkásait, ezek beszüntetik a munkát, s azt érik el vele, hogy lelővik. De ezzel a kabát ára még nincsen kifizetve. Lám én is vehetnék felöltőt, még pedig szepet, de én jobban szeretem a blúzt. Ez az igazi munkásnak igazi felöltője. Azt hiszi, mert szénát teszek a fapapucsomba, hát azért fázom. Nem vagyok olyan számár (Kítárja a blúzat). Lám, nézze birkabőr van alatta. Megtapogathatja, ez legalább ki van fizetve.

Az utas kihuzza óráját, meglepetést mutat, odatartja a fülehez... ime, elfelejtette felhuzni. Azonnal jóváteszi a mulasztást, s elhatározza magában, hogy a megállott órát a legközelebbi állomáson megigazítja.

A kotnyeles paraszt újra kezd: Óra, hát az is valami? Olyan nehéz szerezni egy zsebórát? Az ember bemegy akármelyik házba; megpillant a kandalló felett felakasztva egy órát, zsebre vágja és odább áll. Aztán meg azért, mert fénylik, hát mindjárt aranynak is kell lennie?

Lám, minap a Pataud sógorom vett egyet, mely olyan pompásan csillogott, mint a gyertyatartóim, mikor a Máli jól kisürolja az ünnepekre, s akkora vastag lánc volt rajta, mint az ujjam, úgy, hogy mindenkinek káprázott a szeme tőle s mindössze hét koronába került. Hogy az ember henceghessen vele, hát nem kell éppen valami nagyon értékesnek lennie. Vannak emberek, akik semmit sem mondhatnak tulajdonuknak és mégis minduntalan belekötnek a szegény emberbe... De jobb is, ha az ilyenek hallgatnak, mert teremtucesse könnyen megtudhatnák, hogy kivel van dolguk.

Az utas valami mély filozófus lehetett, kinek az egész Schoppenhauer a kis ujjában van, mert egészen érzéketlen maradt.

Ez annál inkább boszantá Szájasst, aki úgy látszik nagyon is kötekedő természetű, ki nyújtja lábait s a fapapucsára szaradt rögök le hullanak az utas plaidjére.

Ez az úri ember kissé durvábban vissza lökte a facipőt: Vigyázzon kissé, hisz a kendőmet egészen teleszórja földdel.

— Földdel, földdel! — válaszol gorombán a falusi. Van önnek legalább földje? Én nekem van 60 hold földem, kitünő föld, és nincs rá betáblázva egy árva garas sem. De a helyett,

bölcsésége kölcsönös kötelességtudással találják meg a kibontakozásnak azon eszközeit és útjait, melyek a törvényen kívüli állapot megszüntetése mellett, a parlamentnek rendes munkásságához, az ország ügyeinek törvényszerű mederbe tereléséhez, s a függőben levő országos fontosságú kérdéseknek üdvös és gyors megoldásához vezetnek.

Nyilvánvaló, hogy ezt az indítványt bármely 13 próbás ősmameluk is magáévá tehetné volna. Ha persze nem volt volna a kormánytól megrendelve a bizalmi szavazat.

Sorban emelkedtek fel ezután szólásra az ellenzék szószokai, mintha a földből termettek volna elő. Dr. Franciscy indítványa mellett elsőnek *Ajtics-Horváth Dezső*, a vágvecsei kerület derek néppárti képviselője szólalt fel. Nyugodt hangon kezdte beszédét, melybe fokozatos élénkséget vitt be az érett hazafiui meggyőződés ereje. Nem helyesli, úgy mond, az obstrukciót, mert az ország legvitálisabb érdekei halaszthatatlan törvényhozási alkotásokat tesznek szükségessé. De másrésztől nem helyesli a kormány magatartását sem, mert a passzív resistencia nem lehet alkalmas kormányzati módszer akkor, midőn a súlyos parlamenti helyzetből való kibontakozás a kormány-nak alkotmányunk alapelveiből folyó kötelessége.

Igy az érem két oldalát mutatta fel *Ajtics-Horváth Dezső* tartalmas, csinos beszédében, melyet szószóki hévvel és eleganciával előadott. Beszédje első része alatt a kormánypart egyes matadorjai tüntetve helyeseltek, de elnémultak, midőn a szószók a kormány álláspontját vette szigorú, de igazságos bírálat alá.

A következő szószók *Karsay Imre* volt, a ki magas közéleti látókörből szólott a tárgyhoz. Az ország békéjét olyan elsőrendű érdeknek tartja, melyért a pártoknak épp úgy, mint egyeseknek, a parlamentnek épp úgy, mint az ország közönségének messze menő áldozatokat kell hozniok. Ebből kifolyólag indítványozza, hogy Szulyovszky Gusztáv indítványa vétessék le a napirendről, s a közgyűlés térjen át a tárgysorozat következő pontjaira.

A lelkes éljenzés lecsillapodása után, mely *Karsay* beszéde után felhangzott, megszólalt a kormánypart, dr. Rudnay Sándor országgyűlési képviselő személyében. Ez a felszólalás — az egyetlen Szulyovszky indítványa mellett — teljes hat percig tartott. S a mint a beszéd nyújtásában, úgy annak tartalmi összeállításában sem erőltette meg magát a szószók. Érezte, hogy kiemélnie kell magát, lévén ő az egyetlen szószók pro. Szeil Kálmánnak egyik beszédéből elmondott

hogy vásárolnék órákat, felöltöket, olvasnak új-ságokat, veszek földet, az legalább jövedelmez és megmarad. Kell azért mindjárt gorombáskodni, rugdosni az embereket, mert én facipőben járok. Akár a fáról, akár az állat hátáról szerezzé az ember a lábellenjét, az tökéletesen mindegy, a fő az, hogy becsületet lábat bujtasson az ember beleje, s az enyém az, nézze (kihúzza lábát a fapapucsból s diadalmasan odatartja), igen, ön elmondhatja, hogy ez a Szájass lába. És Szájass-nál nincsen becsületesebb ember. — Megkérdezheti az egész járásban.

A jelenvolt utasok akaratlanul is nevetésben törtek ki.

E derűség által felbátorítva a paraszt még kihívóbb lón. Igen, — mondá újra, — ismerek embereket, akik kocsin járnak, és még arra sem érdemesek, hogy gyalog menjenek az uton, mert semmirekellő lábaik vannak; de ez Szájass lába, nincsen annál különb láb a világon.

Igen, hiába néz rám, — mondá az utasnak — amit én állítok az igaz, s ezt nem mindenki mondhatja magáról.

A rögtönzések hevében odatartja meztlen lábát egészen a türelmes ember orrához.

Ez egyszer azonban ez utóbbi felemelkedik

néhány mondatot abban az ismert tenorban, hogy a kisebbség rá nem erőszakolhatja akaratát a többségre. Ezt soha senki nem tagadta.

Rudnayval elfogyván a kormánypart ereje, az ellenzék a porond minden pozícióját megszállta. *Varga János* kimerítő, érdekes beszédében, melyet a gyakorlati élet tapasztalatából vett példákkal illusztrált, általános figyelem középette, nagyon talpraesetten fejtegette, hogy mi módon lehetne a hadsereg számát szaporítani anélkül, hogy emelni kellene az ujonclétszámot. Indítványt nyújtott be az iránt, hogy a tisztai szolgák a rendes hadi szolgálatba soroztassanak be.

A vármegyei függetlenségi pártnak régi bajnoka, a hű és lelkes ellenzékű férfiú *Deák János* állott fel ezután és azzal a keresetlen egyszerűséggel, melyet a hazafiúi lelkesedés heve mindig kiemel az egyhangúság sodrából, erős szellemben beszélt a függetlenségi párt hivatásáról, a nemzeti ellenállás szerepéről azon a téren, melyen az ország politikai önállóságának, az állami lét függetlenségének sorsa dől el. Beszédét a kormánypart közbeszólásokkal próbálta zavarni, de a helyeslés zaja a kormánypart kapucskodást elnémította. Indítványában azt ajánlotta, hogy a katonai javaslatok az országgyűlés napirendjéről vétessenek le.

A fülledt levegőben a közönségnek az a része, melyet vármegyei ukázzal idéztek be, türelmetlenül kezdett. Zsibongó zaj töltötte be a termet, melyet az elnöki csegettyű szava csak pillanatra tudott lecsendesíteni. Mégis hosszan tartó mély csend állott be, midőn az ellenzék alelnöke, a nyitrai vármegyei közéletnek ékesszólásáról, nagy jogi tudásáról országzerete ismert vezérférfia *Mérey Lajos* ragadta meg a szót, hogy elmondja egyikét azoknak a beszédeknek, melyek egykoron az országgyűlésen mindig méltó feltűnést keltettek és a nyitrai vármegyei házon az érdeklődést a tetőfokra csigázzák fel. Frenetikus tetszésnyilvánulásoktól kísérve *Mérey* a következőket mondotta:

Méltóságos Főispán Úr!

Tekintetes Megyei Közgyűlés!

Szulyovszky Gusztáv urnak indítványát én sem fogadhatom el, s minthogy az előttem már felszólalt t. tagtársak indítványai engem nem egészen elégitenek ki, magam is egy külön indítványt tenni bátorkodom.

T. Közgyűlés! A törvényhatóságok politikai jogainak egyik legszebbike: a kérvényezési jog, melyet hazafiasan és okszerűen gyakorolni: politikai erény; — erőltetve és helytelenül venni igénybe: politikai hiba! Midőn tehát most arról van szó, vajjon Szulyovszky Gusztáv ur indítvá-

és olyan két pofont ragaszt amannak arcára, aminőt még nem minden tökfűlkő kapott.

— Az ördögbe! — ordítá Szájass, hanyatt vágva magát, — vigyázzon, hiszen mondtam, hogy tojás van benne. Nem lehet így ütni, mikor a párja egy hatosba kerül. No, ha most úgy összetörött valamelyik, hát csaknem egy hatost veszítke a párján. Nem, ez igazi bolondság.

A vonat megáll, Szájass fogja a kosarát s fogai között mormog. — Hej, hiszen csak nem lett volna tojás benne, látta volna, vajjon lehet-e ekkorát ütni, mikor a párja egy hatosba kerül.

Leszáll és még mindig dörmögve folytatja: Meglátták volna, de három forint! Nem végződött volna így; Szájass a nevem, kérdezzétek meg az egész járásban; annak nem lehet büntetlenül a tyukszemére hágni; zsebórák, felöltők, mit bizonyít az? Semmit. — De hála Istennek, nem törött el egy sem, fő az, hogy a Málí el ne feledje a borjut... Ennek a párisinak ugyan befutyultem. A disznót eladom Tripiernek, a Delar pedig az...

Hangja elvész a távolban.

Charles Lexpert után X.

nya szerint használjuk-e felirat útján a mi kérvényezési jogunkat, mérlegelés és bírálat tárgyává kell tennünk, vajjon hazafiasan és okszerűen, vagy ellenben erőltetve és helytelenül cselekednénk e?

Előre bocsátom uraim, hogy én sem az indítványozó urnak, sem az indítvány pártolónak hazafias szándékát nem akarom kétségbe vonni, ámde annyi bizonyos, hogy a jó szándék és az ennek kifejezését képező tett nem mindig fedik egymást, és bizonyos az is, hogy a legnevesebb szándékból eredő cselekmény, nem ritkán bizonyul helytelennek és hibásnak. (Élénk helyeslés)

S ilyennek tartom én Szulyovszky Gusztáv urnak indítványát, melyet elemeire kell boncolnunk, ha ismerni akarjuk valódi tartalmát, el kell oszlatnunk az őt takaró homályt, ha tiszta képet akarunk nyerni róla, és le kell vonnunk az összes következményeket, ha látni akarjuk valódi értékét.

Mit akar Uraim ez az indítvány? Nemde pálcát törni a képviselőház egyik pártjának, a függetlenségi pártnak mostani parlamenti működése fölött; — pálcát törni azon indokolással, hogy a függetlenségi párt megakadályozza az országos költségvetésnek, az Ausztriával kötendő kiegyezésre s a tisztviselők fizetés-emelésére vonatkozó törvényjavaslatok törvényerőre emelését s illetve letárgyalását.

Ha ezen indokolás adná vissza a meztelen igazságot, valóban magam sem haboznám helyteleníteni az eljárást, ámde mindnyájan tudjuk, és jól kell tudnia az indítványozó Szulyovszky Gusztáv t. tagtárs urnak is, hogy ezen indokolás nem tükrözeti elénk a teljes tényállást, — hogy ezen indokolás téves és hézagos, mert a függetlenségi pártnak az említett javaslatok letárgyalásának megakadályozása, nem cél, hanem csak eszköz arra, hogy megakadályozza a katonai javaslatok letárgyalását. (Zajos helyeslés)

S a jelen esetben igen is helyén van azon máskülönbem nem mindig találó tételnek alkalmazása, mely szerint: „A cél szentesíti az eszközöket” és „Qui vult finem, debet etiam velle media” vagyis: a ki akarja a célt, akarnia kell az eszközöket is, mert a legnevesebb cél elérésére nem kárhözatos fölszámolni oly eszközöket is, melyek sem a törvénybe, sem a közérköcsökbe nem ütköznek. Előttem nem szenved kétséget, hogy hazafiasabb és okszerűbb azoknak az eljárása, a kik a nagy cél elérése érdekében nem riadnak vissza a nekik is nehezökre eső eszközöktől, semhogy azoké, a kik elodázzák sőt elejtik a nagy célt csak azért, mert az eszközök iránt aggodalmaik vannak. Jelen esetben erőltetve és helytelenül tolják előtérbe a függetlenségi párt eljárásának házzabályszerű eszközeit azok, a kik a jelennek muló előnyeieit föláldoznák az egy egész jövőt jelentő nagy célt. (Hosszantartó éljenzés)

Uraim! Vannak eszmények, melyeknek megvalósulását, megtestesülését csak úgy biztosíthatjuk, ha érettek nemcsak dolgozni és fáradni, küzdeni, tűrni és szenvedni, hanem ha kell, meghalni is tudunk! — Vannak elvek, melyeknek köztudattá érlelődését, s kivihetőségét csak úgy érthetjük el, ha azokat sem alku tárgyává tenni, sem eltompítani nem engedjük, és ha azokat a meggyőződés kitartó erejével fennn hirdetni nem szűnünk meg soha! S vannak érzelmek, melyeknek őszinteségét és mélységét csak akkor hiszi el a világ, ha látja, hogy azok képezik minden gondolatunk tiszta forrását, minden tetteink nememes rugóit!

Ilyen eszménynek tudom én a magyar szt. korona teljesen önálló és független magyar nemzeti államát; ilyen elveknek a függetlenségi elveket; s ilyen érzelmeinek a magyar nyelvhez való törhetlen ragaszkodást!

S ne feledjék uraim, hogy a milyen szerepet játszik az emberiség történetében a nagy eszmék és a magas elvek összfooglalóját képező felebaráti szeretet, ugyanolyan szerepet játszik Magyarország történetében a függetlenségi küzdelem!

Szüntessék meg, nyomják el és kárhóztassák a felebaráti szeretetet, és akkor a keresztény vallásnak és erkölcsnek, a társadalmi rendnek és jólétnek, s a szellemi haladásnak és művelődésnek összes vívmányai romba dőlnek, és e romokon az ösztönök és indulatok állati vadságának viszálya fog dúlni, a helyett, hogy a szív és a lélek isteni összhangjának békés munkája honolna közöttünk. Szüntessék meg, nyomják el és kárhóztassák hazánkban a függetlenségi küzdelmeket, s akkor ezeknek romjain megkondul majd a lélekharang, mely azt hirdeté a művelt világ népeinek, hogy Magyarország volt, de nem lesz többé soha! (Zajos taps és éljenzés.)

Tartózkodjanak uraim pálcát törni a függetlenségi pártok mostani parlamenti működése fölött, mert ennek valódi forrását és rugóit, vagyis a katonai javaslatoknak a magyar nemzet érdekeire való káros voltát, az ítélethozatalnál figyelmen kívül hagyni nem szabad. S a ki ezt mégis megteszi, a ki a kormányt muló zavarból kimentendő, kárhóztatja a nemzet nagy igazát, az még ne higgye, hogy mert övé a győzelem, már övé az igazság is. A történelemben fényes példáit találjuk annak, hogy a nagy igazságokat csak leszorítani lehet, de megsemmisíteni nem, s ezek utóbb mégis diadalmasan törnek elő! Engedjék meg uraim, csak néhány példát említenem föl.

Sokrates, a görög bölcs — kinek hallgatói között olyan férfiak is voltak, mint Plato és Xenophon, Alkibiades és Euripides, — bölcsészeti tanuaival magára vonta irigyeinek haragját, s ellenségeinek gyűlölködéseit. Az ő tanait az államra veszedelmeseknek, a közzjóra károsnak bélyegezték, s ezért a népitélet sorompói ele állították. A bíróság 500 tagból állott. Ezen 500 tag közül 280 szavazattal a mérgepohár kiürítésére ítélték korának legnagyobb bölcsét, a ki már Krisztus előtt 400 évvel vallotta és hirdette, hogy „Az erény a tudáson alapszik”, s a kinek ethikai értékeiről később nem kisebb bíráló, mint Cicero azt mondotta, hogy a filozófiát az égről a földre hozta le.

Galileo Galilei, a 17-ik század legnagyobb természettudósáról mindnyájan tudjuk, hogy midőn kutatásainak és tapasztalatainak alapján, tudásának nagy erejével Copernicus csillagászati rendszerének helyességét bizonyította, őt az egykor V. Pal és XIV. Gergely pápák által támogatott buvárt, Rómába idezték, s tanainak, elveinek meggyőződésének esküvel letagadására ítélték. S ezen idő óta lett szálló igévé Galileónak azon mondása: E pur si muove! Vagyis mégis mozog, t. i. a föld, s nem mint az akkori hatalmasok állították: a nap.

És sajnos, saját hazánk történelméből is hivatkozhatom hasonló esetre, melyet szégyelnie kellene minden igaz magyar embernek, ha már nem utasította volna vissza a helyeslést az egész nemzet. Ez az eset II. Rákóczy Ferenc esete, a kit nem egy megyei közgyűlés, hanem egy országgyűlés nem általánosan kárhóztatni.

Nemde t. közgyűlés, nem akad közöttünk senki, a ki ne tudná s el ne ismerné, hogy azoknak az elítelt és kárhóztatott férfiaknak igazuk volt, s ki ne érezné, hogy az általuk hirdett igazságok az egész emberiségnek, s illetve Rákóczynek küzdelmei a magyar nemzetnek világító fáklyái maradtak. (Hosszautartó zajos taps és éljénzés.)

Ne essenek uraim Önök is ugyan hibába. Ne erőltessék azon függetlenségi párt küzdelmeinek megáncsolását, a mely küzdelmeknek köszönhetjük mindnyájan, hogy e teremben az ország politikai, közügyei fölött tanácskozhatunk, s a melyek nélkül itt bizonyára ugyanolyan német, morva és cseh beamterek nyomorítanak a magyart, mint a melyenek ezeltől 50 évvel is ultié apáink nyakán.

En nem tartom sem hazafiasnak, sem ok-szerűnek azt, hogy a parlamentnek és a kormány-nak átmenő nehéz és válságos helyzete miatt megtagadjam a magyar nemzet azon érdekeinek jogos voltát, melyeket a függetlenségi párt a katonai javaslatokkal szemben, s illetve ezeknek kellő megjavításával elérni óhajtat.

Nem tartom helyesnek és hazafiasnak, hogy a t. közgyűlés a bíró szerepére vállalkozzék olyan ügyben, melynek valódi hátterét a magyar nemzet vele született jogainak érvényesítése képezi, ellenben helytelennek és erőltetettnek tartom belekeveredni azon képviselők eljárásának bírálataba, a kik saját küldöiknek és saját lelkiismeretüknek kötelesek számot adni; s ezért Szulyovszky Gusztáv indítványa helyett külön indítványt ajánlott elfogadásra.

Mikor a lelkesedésnek az az orkánserű zaja, mely Mérey beszéde után kitört, némiképp lecsillapodott, Rudnay István lépett a színtérre. Beszédéről az epizódok rovatában emlékszünk meg.

Utána ismét egy divergens, de némelykor az ellenzék akciójába harmonikusan beilleszkedő elem jelent meg az arénán, dr. Sztránszky Izidor, a ki határozott sikert aratott azon megjegyzéseivel, melyekkel a Szulyovszky-féle indítvány közjogilag helytelen kitételeit bírálta.

A nagy arányú vita utolsó szónoka Kubinyi Endre volt, az ellenzéknek agilis, kitartó tagja,

a teljes odaadásig hű pártember. Mikor beszélni kezdett, akkor a kaudiumi igán keresztül hajtott többség már nehéz verejtékeseppeket hullatott. Közönnnyel és a megeredt beszégetés zsongásával fogadták, de Kubinyi nem az az ember, a ki akár a legfásultabb közönytől vissza riadna. Az ellenzék csendet követelt számára, ezt meg is kapta, s akkor ő kifogyhatatlan ötletességével, meglepő hasonlataival olyan lebilincselő érdekességgel fejtegette azoknak a rekompenciáknak a szükségét, melyek a katonai terhek egyenértékét képeznék, hogy hosszú beszéde alatt egy percre sem lánghult meg a figyelem. Beszéde végén indítványozta, hogy a két évi katonai szolgáltnak behozatala és a két éves önkéntesi szolgáltnak eltörlése iránt a törvényhatóság írjon fel a képviselőházhoz.

Epizódok.

Mint minden látogatott gyűlés, melyen politikai viták uralkodtak a hangulatot, úgy ez is bővelkedett érdekes epizódokban.

A több mint három óráig tartott vita alatt, melyet a Szulyovszky-féle indítvánnyal a liberálisok provokáltak, az elnöklő főispán teljesen elvesztette a türelmét és a higgadtságát. Úgy látszik déli 1 órára rendelte meg az ez alkalommal adott ebédet, de az óra mutatója már rég áthaladt az egyes és még mindig beszéltek a szónokok, az indítványok benyújtói, a kik az ellenzék álláspont fontosságának minden esetre tartoztak azzal a kötelességgel, hogy a zárósó jogával éljenek.

A türelmét vesztett főispán idegessége először dr. Franciscy Lajos zárószava alatt nyilatkozott meg. Midőn a szónok a többségtől megkérdezte, hogy 1895 és 96-ban, a mikor száz és száz választópolgár törvényes joga eltiportatott, miért nem buzdult fel a többség az alkotmányvédelem nemes harcára, miért nem ítélte el azokat a hírhedt nyitrai és nyitrámegyei választási erőszakosságokat. Hiszen akit az alkotmánytisztelet érzése áthat, a ki lelkesedik és küzd azért, hogy a parlament a törvényes rend medrében végezze működését, az a saját köztevekenységének egész vonalán az alkotmányos jogtisztelet talapatán áll, és tetteinek a mezején ettől a tisztelettől soha egy hajszállyira el nem tér.

Ezt a reflexiót, a mely pedig nagyon is odatartozott dr. Franciscy indítványához, már nem birta meg a főispán türelme, izgatottan figyelmeztette a szónokot, hogy maradjon a tárgynál. Ettől kezdve kifogyhatatlan volt a figyelmeztetésekből, sőt három rendreutasítással is élt, az egyikkel jogosan az ellenzék követelésére, a másik kettővel jogtalanul. Midőn nyanyis dr. Franciscy Lajos a szabadelvűpárt kipróbált alkotmánytiszteletére célozgatott, Sporzon Ernő, ez a minden rendszerből kikopott vén mungó, a ki az igazságot és a politikai függetlenséget mindig kerülgette, mint macska a forró kását, közbekiáltott: „Ez szemtelenség”.

Mint a tomboló vihar, úgy zúgott fel az ellenzék, „Rendre” „Rendre” kiáltások harsogtak végig a termen, s az óriási zaj csak akkor csillapodott le, mikor a főispán Sporzon Ernőt erőlyes hangon rendreutasította.

Lapunk társszerkesztője, akivel szemben Sporzon a sértő kifejezést használta, nem hártotta azt vissza Sporzonra, mert ilyen kifejezések az erkölcsi neveltség hiányára vallanak és mert tudta, hogy Sporzon azok közé tartozik, a kiknek a bölcsesség istennője gyógyszerertári mérleggel mérte ki az attikai sőt. Multa licent poetis et stolidis.

A mily helyén való volt ez a rendreutasítás, oly indokolatlan volt a másik kettő. Kubinyi Endre és dr. Franciscy Lajos a vita folyamán konstatálni akarván azt a nyilvánvaló tény, hogy a törvényhatósági bizalmi szavazatok megrendelésre gyártatnak, a szabadelvűpárt vármegeyházi

felvonulását műbizalomnak és műlelkességnek mondották. A ki ismeri a törvényhatósági bizottságok tárgyalási szokásait, tudhatja, hogy az említett kifejezések sértést nem rejtenek magukban, hiszen még a parlamentben sem képezik e kifejezések az elnöki rendreutasítás tárgyát. Ha a főispán ennek ellenére e kifejezések használói ellen rendreutasítással élt, az csak annak a jele, hogy a tanácskozás ezen stadiumában már teljesen elhagyta őt a hidegvére, és a műlelkesség melege költözött ereibe.

Kimutatta ezt Deák Jánossal szemben is, a kinek egyik felszólalásában a főispán úr sértést látott s a miatt azután a tiszti ügyész-szel fenyegetődött. Az ellenzék ezen az incidensen jót nevetett.

Nem nélkülözötte a pikáns érdekességet Rudnay Istvánnak a felszólalása, a ki állást foglalt a Szulyovszky-féle indítvánnyal szemben s ezzel vejét a főispánt palam-publice cserben hagyta. De az öreg kuruc a milyen külön felfogású ember volt egész életében, úgy most is olyan indítvánnyal hozakodott elő, a melynek aligha van párja az országban Széll Kálmán hívei között. Azt akarta ugyanis, hogy a közgyűlés szavazzon személyes bizalmat Széll Kálmánnak, de ennek a bizalomnak ne legyen semmi köze a többséghez és a kormányhoz. Hogy milyen fáu terem a bizalomnak ez a csodavirága, azt az öreg úr elfelejtette megmondani, valamint azt is, hogy a volt nemzeti párti vezéreit, akiknek kedvéért a szabadelvűpárt minden meggyanusítása ellen tiltakozott, miért nem követte a szabadelvűpártba?

Legmulatságosabb, hahótát keltő epizódja volt a közgyűlésnek Szulyovszky Gusztáv zárószava, a ki kijelentette, hogy csak annyiban fog élni jogával, a mennyiben egészségi állapota megengedi. Meg is látszott a zárószaván, hogy ez szerves összefüggésben van az egészségi állapotával. Mit lobbantják a szemünkre — kérde az ellenzék — hogy mi Bécs előtt meghunyászkodunk, hát mit tettek önök 36 év alatt a nemzeti reformok érdekében? — Nem volt kezünkben a hatalom — felelte az ellenzék. Hát mondják meg az urak, hogy hát mi történjek most? folytatta Szulyovszky. — Bizzanak meg minket a kormányzással — volt a felelet. Szulyovszky kebeleből mély sóhaj fakadt fel. Hah! Bizzák meg önöket! kiáltá s elvesztve a beszéd fonatát, a terem harsogó kacaja között leült.

Igonyel szavazatok: Bacsikády Károly, Deutsch József, dr. Engel József, Emődy József, Fodor József, Fodor Kálmán, Fuchs Béla, dr. Felsenburg Bernát, Hecht Mór, Juhász Vincze, Kálmán Antal, Klobusitzky Géza, Kropácsy Jenő, Kozma Ede, Leidenfrost Károly, Mayer Károly, dr. Muelis Lajos, Markhot Gyula, dr. Peresz-lényi Henrik, Pollák József, Lipót és Izidor, Polakovics Ferenc, Ronchetti József, dr. Radó Gyula, Roszival Ferenc és János, Szirányi György, Singer Vilmos, Sporzon Ernő, Salzberger Samu és József, Szold Lajos, Szulyovszky Gusztáv, Szantner Ernő, Timfeld Vilmos, Tarnóczy Béla, Takács Károly, Tombor Kornél, Tvrdon János, Árpássy Imre, Abaffy Adolf, Biringer Ferenc, Bartaky József, Bihary Gyula, Bobok Géza, Bosnyák Lajos, Bernáth Győző, Blaskovich Gyula, Czobor Béla, Konrád István, Csemoz István, Csvikota János, Craus Vincze, Csillaghy György, Csemniczky Géza, Bittest Győző, Dosztál Ferenc, Faschler Ferenc, dr. Filberger Gyula, ifj. Frideczky Timót, dr. Gyürky Géza, Gyürky Rezső, Görög Lajos, Góffor Elek, Gross Hugó, Halácsy Ferenc, Hasenberg Károly, Hencz János, Hyross József, dr. Hücl Ernő, Hencz Kálmán, Jankovich Ferenc, Jurenka Pál, dr. Klobusitzky Károly, Katsinecz János, Kis Ferenc, id. Kukan Imre, Komáromy Károly, Kajlich Antal, Knogler Gusztáv, Langhammer Vincze, ifj. Lassu János, Liszy Márton, Lulyák Antal, Lövenstein Antal, Lutovszky Mór, Libertinyi Gusztáv, Leloi János, Mezey Gyula, Molecz Zsigmond, Molitor Ferenc, Markó István, Maresch Lajos, Munk Mór, Majthényi Géza, Modrányi Iván, Markovich János, Markovich József, dr. Nagy Béla, Ormai Iván, Panek Ágost, Rédeky Géza, dr. Rudnay Sándor, Ronchetti Rózsó, Radványi József, Rakovszky Vilmos, Rákóczi Lajos, Rohács Ferenc, Roszival Mihály, Szittyai Béla, Szillaba Béla, Szvoboda Károly, id. Skarnitzl Gyula, Steiner Gyula, dr. Szabó Lajos, Szvál József, Szirányi Géza, Szolnoky Ödön, Sándor István, Schulz Ede, Soóky Ödön, Turesányi Károly, Tomek

Antal, *Tagányi Alajos*, Váray József, Vinkler Gyula, Winter Miksa, Vissnyovszky József, Vavrovics Andor, Zatkovics Alajos, Dopesányi István, Bokross János, Jakcsits Jenő, Kollányi Gyula, dr. Szathmáry István, dr. Ötvös Béla, Csernyánszky Lajos, Frideczky Béla, Romhányi János, Gernya László, Polimsky Emil, Blumenstein Mór és Várszeghy Sándor. Összesen 143.

Nemmel szavaztak: Ajtich Horváth Dezső, Bezák György, Hayek Vince, Kallenberger József, Mérey Lajos, Markovics Mihály, Deák János, dr. Dudek János, Etter Kálmán, dr. Franciscy Lajos, Gyürky István, Janits Ferenc, Kubinyi Endre, Karsay Imre, Kutvaszer István, Schvertsig Antal, Varga János, Babóthy Olivér, Brestyanszky Kálmán, dr. Mihalovics Ede, dr. Pulmann János, dr. Sztránszky Izidor, Steffel Ede, dr. Tóth János és Tully István. Összesen 25.

Levelezés.

Vág-Sellye, 1903. május 28

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Végre hosszú vajadás, reklámcserinálás és a régi helyi pénzügyi intézet átszervezése után létrejött az itteni új hitelintézet.

A nagy várakozás után mit látunk? hogy egy nagy hegy születt egy kis egeret.

A Vágsellyei Hitelintézet r.-társaság alapítói ugyanis a Nyitrai Szemle f. évi 17-ik számában közzétett levelükben azt állítják, hogy sohasem hallották, hogy a pénznek felekezete volna, úgy szintén azt sem, hogy a tisztesség, megbízhatóság csupán valamely felekezetnek kizárólagos privilégiuma volna.

Ezen állításukat azonban ők maguk tényleg fényesen megcáfolták akkor, midőn f. év május hó 17-én szerkesztvény, megválasztották Hitelintézetük elnökségét, igazgatóságát és felügyelőbizottságát csupa zsidókból, tartózkodván oda egyetlen keresztényt is csak azért beválasztani, hogy intézetüknek tisztán felekezeti jellege annál inkább kidomborodjék, de hogy intézetük felekezeti jellegű, bizonyítja az is, hogy az intézet helyiségének ajtajára oda bigyvezteték a messzusét vagyis zsidó imát.

Mit fognának a zsidó atyafiak mondani, ha a szomszédos pénzügyi intézet hasonló cselekedvén kizárna minden zsidót és kifüggesztené a keresztények magasztos jelvényét a keresztet? bezeg volna világra szóló ezersz.

Intézetük felekezetsége mellett tanuskodik az is, hogy üzletük szombaton zárva van, vasárnap pedig a kereszténység ünnepe, mely napon a munkaszünet törvényileg is ki van mondva, nyitva áll s e napon gseftelnek legjobban intézetükben, s a keresztény feleket, kiknek pedig ez időtájt Isten házában volna helyük, oda csábítják, hogy velük a saját módjuk szerint üzletet köthessenek.

De ne igen hánytorgassák a tisztességet sem, mert kérdelem, hogy a tisztességgel megfer-e az, hogy akik alig bujtak ki a tojásból, máris magas kamattal és tekintélyes irásportnak szedését emlegetik és a mellett, hogy nem mondanak igazat implicite uszoráskodással vádolják a szomszédjuklan lévő, már 32 év óta fennálló pénzügyintézetet, amely pedig így hosszú időn át megállta helyét és amelyet tisztességes keresztények és zsidók együttesen és becsületesen iparkodtak így hosszú időn át vezetni és vezetnek most is, és méltán visszautasíthatják uszoráskodás címén hirdettelt aljas rágalmaikat. De tekintsenek az egyes alapítók multjukra vissza, kit illet meg az uszoráskodás vádja inkább? Vannak ugyanis az alapítók között olyanok, kik néhány év előtt még szegények voltak, és ma nevezetesebb vagyon felett rendelkeznek, hogy azt miként szerezték, elmondja a „Nyitrai Szemle”-ben a farkasdi jegyző, kit eddig meg nem cáfoltak, és kivel hasonlóan nyilatkoznak a többi községbeli jegyző urak is. Ugy-e meglátják a szájkát más szemében, de a magukéban levő gerendát nem veszik észre?

Ne bánták tehát az első vágsellyei takarékpénztárt, melynek minden nagyobb pénzügyintézetnél oly renoméja van, milyent ott elérni soha sem fognak és melyet oly becsületes multú egyének vezetnek, kiknek még csak rozsz kötelei megneoldására sem méltók a hitelintézet körül többen.

Kérdelem továbbá megfer-e a tisztességgel, hogy önök uton-utfélen fogdossák az embereket s ugyszólván erővel hurcolják be intézetükbe; megfer-e a tisztességgel, hogy az Első Vágsellyei Takarékpénztár egyik tisztviselőjénél kiállított váltóval a takarékpénztárba siető kölcsönt kérő asszonyt az utcán lefogják, s akarata ellenére üzletükbe hurcolván a kölcsönt rátukmálják?

Végül jellemző tényként szükségesnek tartom felhozni, hogy intézetük egyik alapítója most már igazgatósági tagjánál az itteni kir. járásbírósg e hó egyik napján házkutatást tartott. Nem mozog a nád, ha a szél nem ingatja.

Mindezek tények, ezeket semmiféle védekezéssel megcáfolni nem lehet s így igaz volt az előbbi Sellyei Sándornak, midőn azt kérdezte, van-e szükség Vágsellyén egy másik illetve egy harmadik pénzügyintézetre, amennyiben itt fennáll egy Hitelszövetkezeti Intézet is, mely tisztességgel és a felek teljes melegezésére vezeti az intézetet, most én is azt mondom, hogy mivel sem lehet indokolni az új hitelintézet felállítását, hacsak azzal nem, hogy e helyütt saját érdekeiket akarják kielégíteni.

Azt mondják, hogy előre meggyanusítani a vezetőséget nem volt tisztességes eljárás az előbbi Sellyei Sándortól, de a fentebbiekből láthatja minden gondolkodó ember, hogy ő nem gyanusított, hanem annak bekövetkezését, amelyek itt elmondattak, s amelyek tényleg megtörténtek — ismerve a helyi viszonyokat — már előre látta.

Sellyei Sándor II.

Ujdonságok.

A helyi kath. közönség figyelmébe. Az országos Pázmány-egyesület, a kath. írók és hírlapírók szövetségének vezetői jövő vasárnap, június 7-én Nyitrára érkeznek, hogy a kath. körben megtartsák előadásukat. A Pázmány-egyesület vezetőségéből itt lesz *dr. Margalits Ede*, egyetemi ny. r. tanár, ki „Korunk szellemi irányai”-ról fog tartani megnyitó beszédet, utána *dr. Prohászka Ottokár*, a nagynevű szónok, „A sajtó feladata a modern szellemi harcban” címmel előadást tart, majd *Cziklay Lajos* és *dr. Sziklay János*, a keresztény irányú napisajtó ezen kipróbált és szellemes munkásai költeményeket olvasnak fel. Az előadással kapcsolatban a kath. kör dalárdája előadja Dusinszky Lipót Milleniumi dalát, valamint Huber Király himnuszát. A nevezett értelmi előkelőségek mellett még többen érkeznek Budapestről, kiket a nyitrai kath. kör meleg ovációban részesít. Azért már most felhívjuk a kath. közönség szives figyelmét, hogy a jövő vasárnap június 7-én délután 5 órakor tartandó előadáson a kath. körben minél nagyobb számban megjelenjék.

Kinevezés. Dr. Babó Tivadar, kórházi másodorvost a nyitrai megyei kórházhoz főorvossá nevezte ki a főispán. Tisztelt barátunk kinevezése bizonyára a legszelebb körökben kedvező fogadtatással találkozhat.

Eljegyzés. Lipovniczky Pál megyei irodatiszt jegyet váltott Brogány Vilma kisasszonnyal, Brogány Henrik úr kedves leányával, Nyitrán.

Ezüstmennyekző. Gr. Apponyi Antal, gr. Apponyi Lajos kir. udvarnagy fiúvére, e hó 23-án ünnepelte Jablonicon házasságának 25 éves jubileumát nejevel Mariával, szül. Montenuovo hercegnővel. A grófi pár ezélt 25 esztendővel lépett frigyre a bécsi skót bencések templomában. A jubileumra a kastély, plebánia és az iskola épület fel lett lobogozva: 10 órakor tartott a hálaadó isteni tisztelet a pazarai díszített plebánia templomban. Az isteni tiszteletet Skarda József sasvári prépost tartotta. Délben lakoma volt, mely alkalommal egyuttal eljegyzését tartotta a jubilás pár bájos leánya, Julia grófkisasszony Herberstein gróffal.

Thuróczy Vilmos üdvözlése. F. hó 29-én mintegy 40 tagja a közművelődési egyesületnek tisztelgett Thuróczy Vilmos volt főispánnál Nyitra-Iváknán. Thuróczy Vilmost dr. Gyürky Géza ügyvezető alelnök üdvözölte; a többi közt ott voltak Horvát Sándor c. főigazgató, Ferenczi és Ullrich k. r. tanárok, dr. Biringer kórh. igazgató, Metzger Ede, dr. Ötvös Béla, dr. Sebeők, dr. Ádám, Clair Vilmos és mások.

A nyitrai oltáregylet június hó 1-én tartja közgyűlését és ez évi kiállítását. Kezdeté délután 4 órakor a kath. kör helyiségében. — Tárgysorozat: 1. A közgyűlés megnyitása. 2. El-

nöki jelentés. 3. Titkári és pénztári jelentések. 4. A számvizsgáló bizottság jelentése. 5. A tisztviselői kar és az igazgató választmány választása. 6. Dr. Franciscy Lajos előadása: Az oltáregyletek és a hitélet. 7. Az egyleti kiállítás megnyitása. A tagok kéretnek, hogy az egylet iránti érdeklődésüknek a közgyűlésen való megjelenésükkel is kifejezést adni sziveskedjenek. Az egyleti kiállítás a megnyitás után esti 7 óráig, a következő három napon, június 2, 3 és 4-én délelőtt 9—12-ig, délután 3—6-ig tekinthető meg.

A nyitrai isr. leányegyesület jövő vasárnap június 7-én zártkörű táncmulatságot rendeznek. Kezdeté d. u. 5 órakor. Személyjegy 2 korona.

A nyitrai ingyen tej intézmény céljaira adakoztak: Pollák Lipót Kis-Bélic 20 kor., Pollák József K. Bélicz 20 kor., Tombor Kornél és neje 20 kor., Kramolin Viktor 20 kor., Kramolin Viktor 20 kor., Pongrácz Kálmán 10 kor., Dombay Hugó 5 kor., Salvendy Lipót 10 kor., Juhász Vince 10 kor., Engel Jozsef 50 kor., Batthyány Vilmos gróf 50 kor., dr. Filberger Gyula gyűjtése Privigyé 23 kor. 36 fill., Huuady László gróf Budapest 100 kor., Seifensieder Salamon Bpest 10 kor., herceg Odescalchi Gyuláné 50 kor., br. Edelsheim Gyulai Lipótné 200 kor., Edelsheim Gyulai Lipót br. 500 kor., Slachta Antónia Pozsony 10 kor., Nádas Miksa Bécs 20 kor., Schöber Ernő és neje Lipótvár 10 kor., Szirányi György Komjáth 20 kor., Tóth Lajosné N.-Tapolcsány 2 kor., dr. Pavlik Sándor Vágújhely 10 kor., Nyitrai Népbank 20 kr., Kovács József 10 kor., Paschek Viktor 2 kor., Rasskó Tímót kor., Streihammer A. 2 kor., Mercader A. 2 kor., Csernyák Rezső 2 kor., Takács Károly gyűjtése Alsó-Köröskény 25 kor., német-prónai gyűjtés 3 kor., Nádas Miksa nyitrai gyűjtése 9 kor. Összesen befolyt 1277 kor., 36 fill. Midőn a felsorolt nemes emberbarátoknak adományait az emberszeretet nevében hálásan megköszönöm, egyuttal kérem mindazokat, a kik a nyitrai ingyen tej intézmény szükséges voltától áthatva, annak létesítését óhajtják, hogy adományaikat hozzám beküldeni kegyeskedjenek. Kelt Nyitrán, 1903. május 27. *Dr. Thuróczy Károly*, megyei főorvos.

Érdekes per. Nyitrai város közönségét most nagyban foglalkoztatja egy per, mely a benne szereplő személyiségek miatt kiváló érdeklődést kelt mindenfelé, t. i. Markhot Gyula alispán dr. Szulyovszky Dezső ellen. A „Ny. Ellenőr”-ben ugyanis Markhot Gyulát azzal vádolták, hogy jogtalanul használja a „vitteneci” előnevet. Az alispán elleni tajsza ennél még tovább meut. Pollák Béla az Ellenőr egyik munkatársa feljelentést tett a nyitrai rendőrkapitányságnál, hogy Markhotot tiltsa el ez előnév viselésétől s egyuttal tekintettel a rendőrkapitány alárendeltségi viszonyára, tetejébe Pollák feljelentette az alispánt a belügyminiszternél is. A nyitrai rendőrkapitány a feljelentést elutasította. Markhot alispán nem ok nélkül sejtven, hogy a feljelentő Pollák mögött más egyen lappang, most rágalmazás miatt pert indított a feljelentő ellen, hogy a nyulat kiugraszsa a bokorból. A kir. ügyész, közhivatalnokról lévén szó, magáévá tette az ügyet és Pollák a vizsgálat folyamán, mint a „Neutraer Zeitung”-ot értesítik, azzal védekezett, hogy ő dr. Szulyovszky Dezsőtől kapta a feljelentést azzal az utasítással, hogy azt másolja le és adja be saját nevében, amit Pollák meg is tett. — Neki — szeriate — a dologhoz semmi köze sem volt, csak kenyéradójának meghagyásából cselekedett úgy. — F. hó 25-én volt a tárgyalás a nyitrai járásbírósg előtt ez ügyben, mikor csodálatos módon Pollák már magára vállalta a szerzőséget. Sokaknak feltűnt, hogy Pollák, a ki különben olyan szegény, mint a zsinagóga egere, megengedhetette magának azt a luxust, hogy Vázsonyi Vilmos budapesti ügyvédet hozta el magával. De ez sem segített rajta; Jureczky Iván az ügyész képviselőjében a tanuk vallomásaiból fenforogni látván a valószínűséget, hogy itt tulajdonkép maga dr. Szulyovszky Dezső volt a felbujtó, annak törvénybe idézését tartotta szükségesnek. Gregor albiró a kérelemnek helyt adott, s most megkeresést adnak be a képviselőházhöz, hogy függeszszék fel Szulyovszky mentelmi jogát. A per kimenetele elé a legnagyobb érdeklődéssel néznek.

Uj szolgabíró. Holbay miavai szolgabíró lemondása folytán Rudnyánszky György megyei aljegyzőt választották meg szolgabírónak a legutóbbi közgyűlésen. Rudnyánszky György fia a

nehai id. Rudnyánszky György attraki birtokosnak, művelt modora a társadalmi érintkezésben igen kedveltette tette őt Nyitrán. Reméljük ugy azt tőle a miavai járásban.

Zászlószentelés Pereszlényben. F. hó 21-én megható zászlószentelésünk volt — írják onnan lapunknak — az itteni kisiparosok vallásos együttartozásuk jeléül egy igen díszes templomi lobogót készítettek, melynek felszentelésénél a buzgó hívek és vidék sokasága ájtatosan részt vett; kivált szép és vonzó példával előre járt Siebert Lipótné úrnő mint zászlóanya, kit is a derek iparosok egyike szép magyar beszéddel lelkesen üdvözölt.

Villamos világítás Komjátán. Mint komjáthi tudósítók jelenti, báró Wodianer Albert ottani kastélyában most villamos világítás berendezésén dolgoznak. A kastélyban több mint 400 izzólámpát, a kertben pedig 8 izzólámpát állítanak fel. A motor az ottani szeszgyárban lesz felállítva. Az egész berendezés mintegy 36,000 koronába kerül, s körülbelül július hó elején készülnek el vele.

Póstyén-fürdőt a f. hó 26-án lezárt névjegyzék szerint 1171 vendég látogatta.

A gazdaszövetség közgyűlése. A „Magyar Gazdászövetség” nagygyűlése f. évi június hó 17-én délelőtt 10 órakor fog megtartatni. Felkéri az egyesület a gazdaközönseget, hogy e nagygyűlésen annál is inkább minél számosabban szíveskedjenek megjelenni, mert a gyűlés egyik fontos tárgya a gazdak anyagi helyzetének javítása lesz. A nagygyűlésen résztvenni akarók kedvezményes vasúti jegyet kapnak, ha ez iránt a gazdaszövetség titkári hivatalánál (Budapest, Baross-utca 10.) június hó 4-ig jelentkeznek. — A közgyűlés után 1 koronás terítéssel bankett lesz, melyre szintén június 4-ig lehet jelentkezni.

„Nem fogom meg! Én öngyilkos vagyok!” Izgalmas jelenet játszódott le a Nyitra folyó partján a Mária-hegy felé, a partnál levő kőkeresztnél május hó 25-én. Dr. Biringer Ferenc nyitrai kórházi igazgató ugyanis délután 1 1/2 óra tájban a kórházból a város felé tartott, mikor kiáltást hallott a víz felől. Odatekint és egy fuldokló kis fiút vett észre, ki piros deák sapkát tartott a kezében. Dr. Biringer egy odasiető postaszolga segítségével egy facsemete mellől hamarjában kirántott egy védő karót, s minthogy a fuldokló közel volt a parthoz, odanyújtott neki, hogy fogd meg bele s ők kihúzzák. A fiu azonban eltasztotta magától az odanyújtott rudat e szavakkal: „Én nem fogom meg, én öngyilkos vagyok!” — Dr. Biringer erre a fiút még akaratlanul is megmenteni akarván, sietve iramodott a kórház csónakja felé, mely a helyszínről mintegy 100 lépésnyire volt a parthoz kötve, de mire a csónakkal a fuldoklóhoz ért volna, már nyomatlanul elmerült. — A szerencsétlen neve Rittersporn Artur II. osztályú 12 éves zsidó gimnazista, kinek atyja szatócs Nemes-Pannon. Hulláját néhány óra múlva huzzák ki a vízből. — Oka teljesen ismeretlen, mert a gyermek sem meg nem bukott, sőt még megróva sem volt. — Az eset felette megdöbbentő, nem csak az életunt fiatal kora miatt, de jellemző, hogy a halál pillanatában is eltolta magától a feléje nyújtott segítséget. Mennyi elvetemültség nyilvánul már is a gyermekben.

A szakolcai szabadelvűpárt szervezkedése. Pest festa és így elkéstek — írják lapunknak Szakolcáról — kerületünk szabadelvű polgárai, kik meggyeszerzte szervezkednek. Május 24-én este Szakolcán tartottak értekezletet, összejöttek 48-an s egymást kedélyesen lebecugolván, megalakultak. Hat evangélikus iparoson és földművesen kívül más nem tudtak csipni, a többiek csupa tisztviselőből és zsidóból állanak. Május 25-én pedig a holicai kaszinó udvarán tartották meg a gezereszt, a hová bevonultak a

jegyzők, bírák és igen szép számmal izraelita honfitársaink. Elnökül választottott Mitter Albert ügyvéd és 60 tagból álló rendező és végrehajtó bizottság, melynek azonban alig akad valami rendezni valója. *Végrehajtó bizottságnak ugyan bevérdlnának*, ha kapnának választási célokra vagy 60,000 koronát és egy ezred csendőrt. A kerületnek van 2400 választója, ezek közül 1700 szabad, független, vagyonos földműves, kiket semmiféle erőszak el nem tántorit a néppárt zászlajától, kiknek elveit képviseli az országgyűlés egyik legtekintélyesebb tagja, dr. Csernoch János és képviselni fogja mindaddig, míg az isteni gondviselés máshova nem szólítja, s azért jó éjszakát.

A pálinka áldozata Ó-Besztercén. Nevezett trencsénmegyei község lakosai szétszórtan laknak hegyeken és völgyekben. A központ a fővölgyben a templom körül van. Lehet ott talán 30—40 ház. Az egész község lakosainak a száma pedig felül van a 3000-en. Egy két faviškó a hegyoldalban, szűken termő kis szántófölddel körülötte: ez az úgynevezett „kolvárika”, vagyis egy telep. Fél órányira megint egy ilyen, és így tovább. Ilyen telepekből áll a község. A központban pedig van egy igen csinos templom, de annál több koresma, természetesen zsidó kézen; hasonlóképen bolt, mézársek, mind, mind az ő kezükben. A ki nem ment ki az új világba, itt költi el egész heti keresményét, melyet nehéz, verejtékes munkával szerzett a meredek hegyekről leszállított fáért. Sőt megesk, hogy visszajön valaki Amerikából, az egész rokonság ott várja a „Motil” vagy más nevű koresmában és el sem távoznak addig, míg az új világból hozott pénz el nem fogyott. Amikor kijózanodott, ismét útra kél és ha kérdeznéd hová? azt felelné „csak oda át Amerikába!” F. hó 21-én is üldögélt az egyik pálinkamerésben két ó-besztercebányai parasztember; Csarajda Beres János volt az egyik, Ponistyák András a másik, itták a test és lélek mérget a szeszt; végre elérkezettnek látták az időt a távozásra. Az út mentén patak folydogál, Csarajda ebbe belelökte társát. Előbb azonban egy kövel végig verte a fejét. Tizennégy ütést mért reá. Most Trencsénben van vizsgálati fogásban. Azzal védekezik, hogy a meggyilkolt kezdte a verekedést, őt minden ok nélkül kövel hátra ütve.

Figyelemre méltó! Az építkezési idény kezdeténél célszerű az általános ismert Kronsteiner Károly gyári cégre, Bécs, III., Hauptstrasse 120. a figyelmet főlhívni, melynek gyártmánya. viharmentes homlokzatfestéke, folyton növekvő kegveltségnek örvend az összes e szakba vágó érdekkörökben! A dús tartalmú mintakártyát, mely 6 új szecesszióz számmal lett bővítve, ne mulassza el senki beszerezni.

1896. évi orsz. kiállításon díjjal kitüntetve.

JUHARI ÉS FURDA

templomfestők

Nyitrán, Káptalan-utca 17. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek ujonnan kibővített és

templomfestészet

céljaira a legtökéletesebben berendezett üzletünket, melyben **templomok festését, oltárok és képek renoválását, valamint új oltárképek festését, szobrok polichromizását** s ezeknek egy középkori, mint legújabb stílus kidolgozását **jutányos árak mellett** elvállaljuk.

Kiváló tisztelettel

17—25.

JUHARI ÉS FURDA,

templomfestők.

Költségelőirányzatok és tervzetek ingyen.

EGY TANULÓ

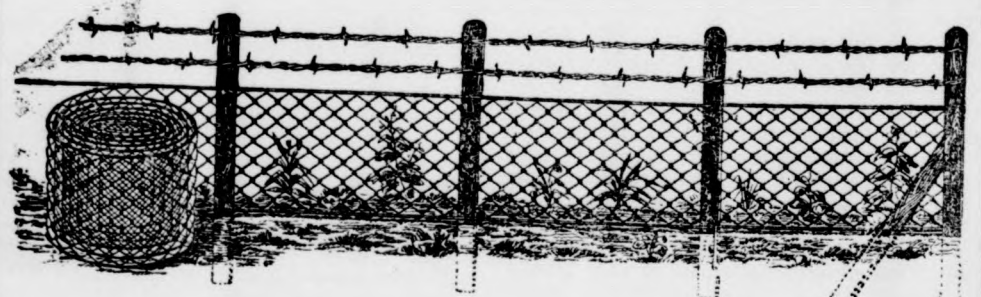
— jó házból — felvétetik

BIFFL JÁNOS uri divat üzletében

NYITRÁN.

PÁZMÁNDI JÓZSEF

Legelősebb kerítéssodrony-fonó és szövőipar
NYITRÁN, Tóth Vilmos-utca 32. szám alatt.

Saját készítményű gép-sodrony-fonatok vadaskertek, szőlők, nyaralók, parkok, gazdasági épületek, kerti pavillonok, sírhelyek stb. bekerítésére.

Továbbá: **gyep- és virág-diszkerítések**; föld, kavics és kőszén-áthányó rosták, rézzel befuttatott acél matracfonatok és lábtörők, réz, vasszövetek és bakkerfonatok gazdasági célokra;

ugyszintén **kék és zöld ablak-légyszövetek**, arevédők, szőlőbogyózó rosták, szikra fogók, tyukketrecek és mindenféle sodronyfonás, **úgyszintén dobok és dob-bőrök** készítése.

Kiváló tisztelettel

Pázmándi József.

Legmegbízhatóbb cég!!

SULGÁN ANDRÁS

cipész

a nyitrai 14. honvéd-gyalogezred tisztikari szállító
Nyitra, Megyeház-utca 10.

Készít mindennemű cipőket a legjobb anyagból a legegánsabb kivitelben ortopédiai rendszer szerint.

Továbbá készít tisztí lovaglő csizmát mérték után a legelőnyösebb feltételek mellett. — Készítményeit kívánatra a zsolnai iparkiállításra is előállítja saját cipész-műhelyében.

Gyors és pontos kiszolgálás!

PÉCS EDE

fűszer, csemege, bor és ásványviz-kereskedő Nyitra, Megyeház-u.

ajánlja az idejéhez alkalmas cikkeket, mérsékelt árban.

LIPTÓI TAVASZI TÚRÓ.

Különlegesség: 1/2 kg. kiltós bödönökben és szabadon

Friss töltésű hazai és külföldi

ÁSVÁNYVIZEK NAGY RAKTÁRA.

o o HAZAI o o o o KÜLFÖLDI o o

Borszéki	Hunyadi	ásvány- és gyógyvizek
Budai	Salvátor	Billini
Luhó	Parádi	Karlsbadi
POLENAI	Csizi	Emsi
Szolyvai	Mohai	Giesshübl
Margit	Szántói	Guber
		Gleichenbergi
		Rohitsi
		Halli
		Seltersi
		Levico

A földművelésügyi magyar királyi miniszterium felügyelete alatt álló

Magyar Kir. Országos Központi Mintapince palackborai:

Fehér borok:	Vörös borok:
Magyarádi	Burgundi
Neszmélyi	Szegszárdi
Ermelléki	Villányi
Pécsi	Kadar, gróf Apponyi
Br. Apor, tramin	Villányi, gróf Andrássy
Badacsonyi Pauler Tivadar	Egri, (Visontai borvidék)
Muskotály Jantsics	Ménesi (Magyarádi borvidék)
Balaton rissling	Visontai, Koppély Géza
Balaton gyöngye	Sashegyi
Hegyaljai	Bikavér Egri
Sanvignion, gróf Teleky	
László Gyula termése	

Tokaji aszú bor: 1 puttonyos, 2 puttonyos, 3 puttonyos. 10-10

„RAFFIA“ I-ső rendű, világos. Legjobb és legolcsóbb szőlőkötő anyag. — 5 kilogramm vételnél előnyös ár.

RÉZGALIC (kék) 98-99%. Szép kék jegecokban; peronospora elleni védekezésnél eddig legjobb és leghatásosabbnak elismert szer.

HIRDEJTÉSEK
„NYITRAMEGYEI SZEMLE“
részlete
intányosan felvételnek a kiadóhivatásban.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT J. E., igazgató. Budapest, V., Váci-út 30.

Gyártmányok: Kévektőgép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fűkaszalógép, szénagyűjtő gereblye és „Manila“ kévektőfonal gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. Képviselő: Veró Sándor úr.

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff- VARRÓGÉPEIT

ajánlja **Szlávik Konstantin**

— Nyitra, Plébánia-utca 4. szám. —

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — acél-alkatrészekből állanak az utolsó esavrig. Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartóságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok.

Javításokat elfogadok. Kiváló tisztelettel **Szlávik Konstantin** mechanikus, optikus.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát. — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben egy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

○○○○ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ○○○○

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Első cs. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

HOMLOKZAT-FESTÉK-GYÁR

Kronsteiner Károly Bécs, III. Hauptstr. 120

(saját házában).

Aranyérmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézőségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítja. E viharmentes homlokzat-festékek, melyek mészből főloldhatók, száraz állapotban, poralakban és 46 különböző mintában kilónként 16 krtól fölfelé szállítanak és ami a festék szintisztaságát és tartósságát illeti, azonos az olajfestékkel.

200 korona jutalék utánzások kimutatásáért.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve.

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legújabbán a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg: =====

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvasva (s nem záloglevelekben).
3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félvétenként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5,26%-8%-ig változik. Záloglevéllé árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4,90%-ra is.
5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne, csak köteles félévvel előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.
7. A jól fölszerelt kérvények nyolc nap alatt okvetlenül érdemleges elintézését nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével =====

MÉREY LAJOS

nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek.

**KISBIRTOKOSOK ORSZ.
FÖLDHITELINTÉZETE.****SZUPERFOSZFÁTOT,**

Stassfurti kainitot

szavatolt 12,4% tiszta káli = 23—24% kén-savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76% kén-savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytrágyázásra), továbbá

mindennemű egyéb **mütrágyaféléket**, azonkívül**Rézgálicot** (98—99%)

elismert kitűnő minőségben legolesőbban szállít a

„HUNGÁRIA“ mütrágya, kén-sav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.